

Aksjonæravtaler med lokale partnere

Ulike modeller – hva må du avtaleregulere?

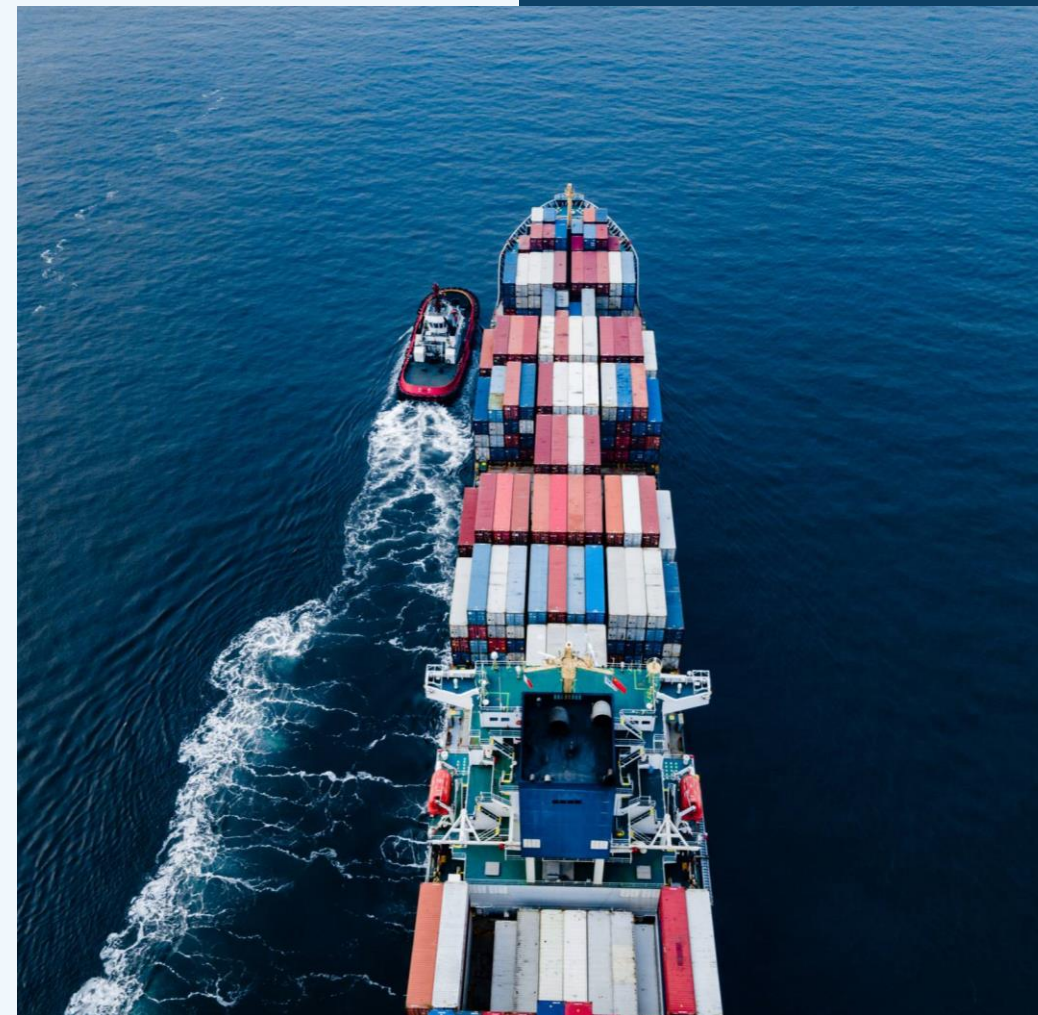
THOMAS ABRAHAMSEN // PARTNER

21.03.2023

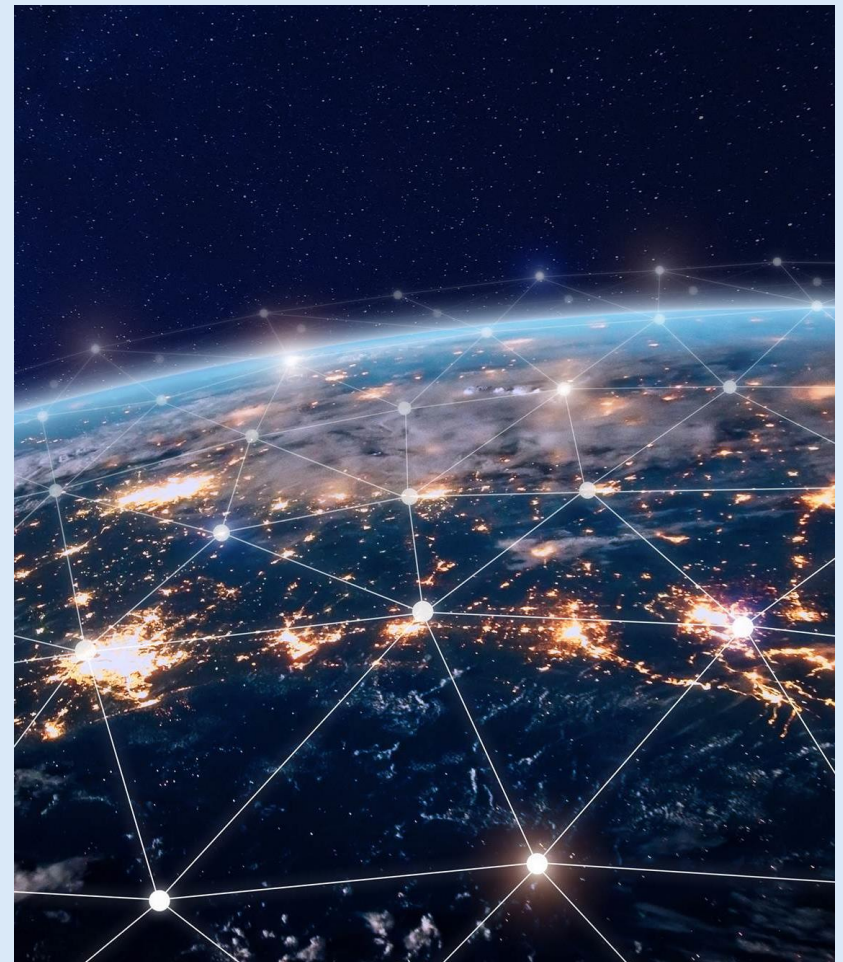
THOMMESSEN

AGENDA

- Ulike grunner til å ha lokale selskaper
- Governance i det lokale selskapet
- Deadlock i 50/50-selskaper
- Utbytte – cash flow
- Exit-reguleringer
- Good leaver/bad leaver
- Compliance-huskeliste til aksjonæravtalen

Ulike grunner til å ha lokale selskaper

Ulike grunner til å ha lokale selskaper

Lokale krav

Må ha med en lokal eier for å sette opp selskap, f.eks. markeder i MENA.

Bygge sten på sten med en lokal partner som kjenner markedet og spillereglene lokalt

Du har **nøkkel-ansatte** i det lokale selskapet som du er redd for å miste

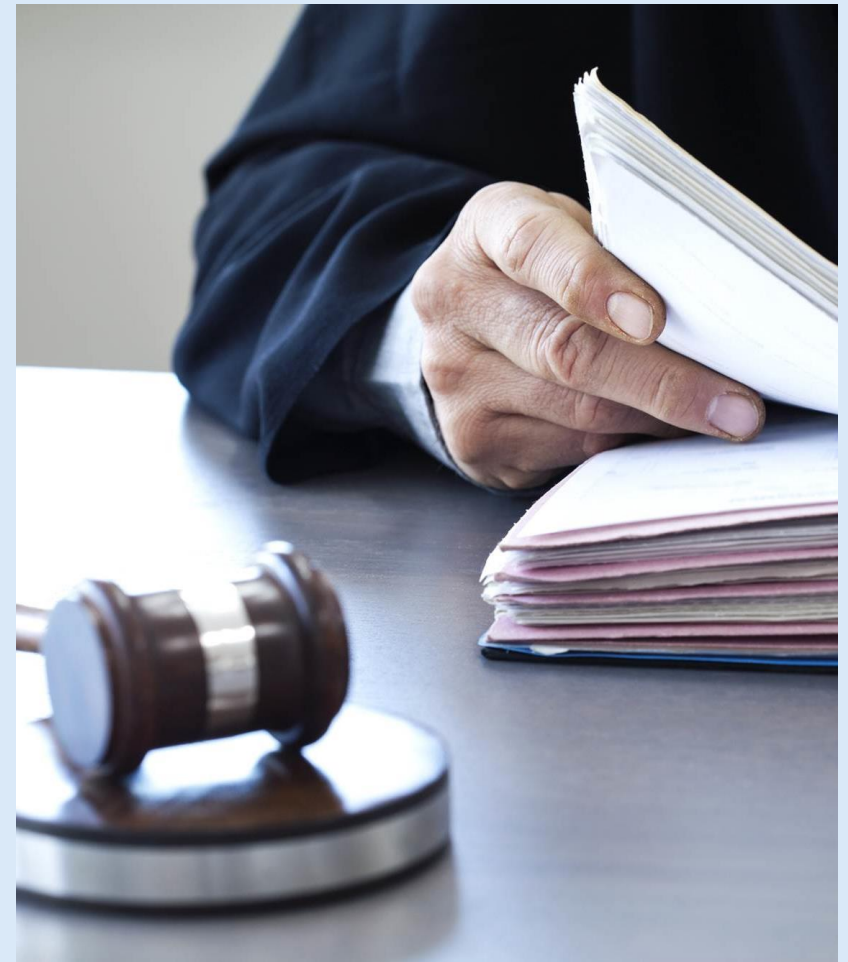
Du skal inn i et marked og setter opp et **50/50 Joint Venture-selskap** med en lokal industriell partner

Du bruker en **mellom-mann**, som krever å være aksjonær

Du har prøvd **agenter og distributører**, men det fungerer ikke

De lokale kundene vil kjøpe av et **lokalt selskap**

Governance i det lokale selskapet

Governance i det lokale selskapet

Aksjonæravtalen er ofte regulert av lokal rett

- Det er fornuftig at **lovvalget** henger sammen med selskapets hjemland – lokal selskapsrett spiller sammen med aksjonæravtalen
→ **behov for lokal advokat**
- Full kontroll på **generalforsamling** og i **styret**
- Viktig med regler om **vedtaksdyktighet** ("quorum") og **varsling** til møter – unngå kopping lokalt
- **Signaturbestemmelser** er viktige - kontroll på hvilke avtaler det lokale selskapet signerer på
- Kontroll på selskapets **bankkonto**
- **Unngå vetoretter** som kan "lamme" det lokale selskapet - ta alltid inn rett til å gjennomføre en nødemisjon

Deadlock i 50/50-selskaper

Deadlock i 50/50-selskaper

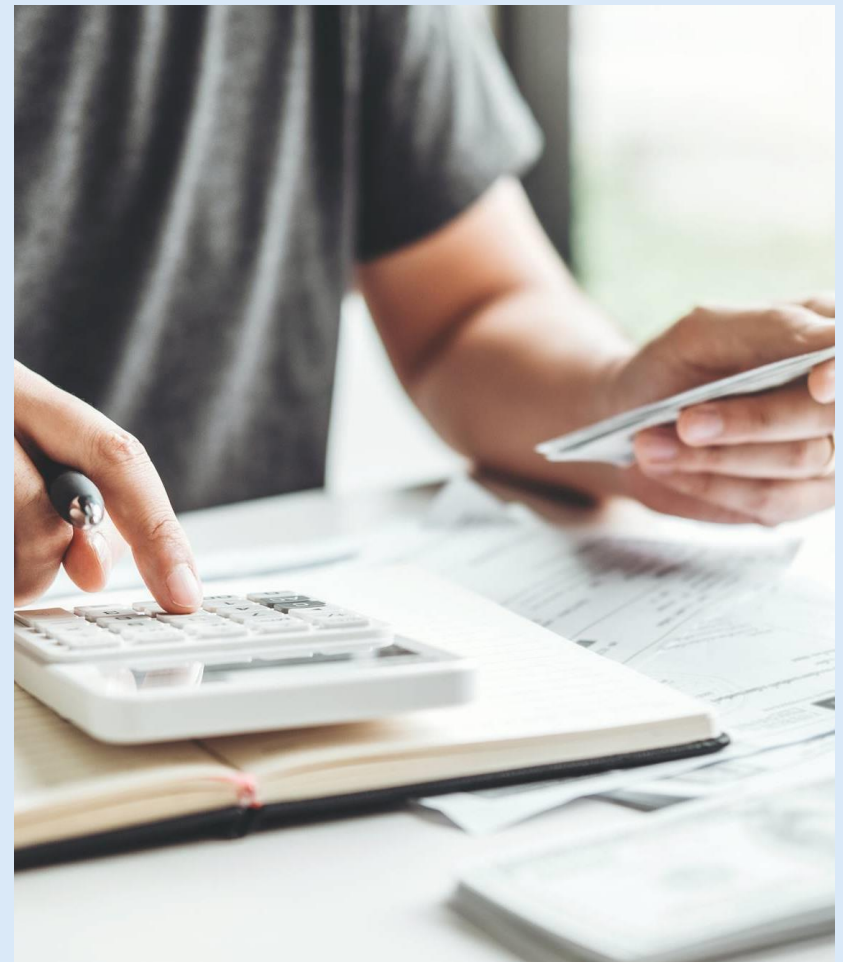
Ofte vil begge partnere betinge seg betydelige vetoetter

Hva skjer om man ikke blir enige: såkalt "deadlock"?

- **Eskaleringsmekanismer** – til toppledelsen
- **Retten til å kreve avvikling** av samarbeidet (oppløsning, utdeling)
- **Retten til å trigge et strukturert salg:** Kan passe der det lokale selskapet eger seg for et salg og man er finansielle partnere
- **Avtalefestede opsjoner** til å kjøpe ut partneren: vanskelig å fremforhandle
- **Russian Roulette:**
A byr på Bs aksjer og B kan enten selge eller kjøpe
- **Mexican Shoot-out/Dutch Action:**
A og B gir hverandre lukkede tilbud om salg
- **Texas Shoot-out:**
A og B gir hverandre lukkede bud på kjøp
- **Ekstern verdsetter** setter prisen på den andelen som er til salgs
- **Kontrollen går frem og tilbake** (styreformannsvervet på rundgang)
- **Ekstern styreleder** som bestemmer på "business decisions"
- **"Cooling off-periods"**

Utbytte – cash flow

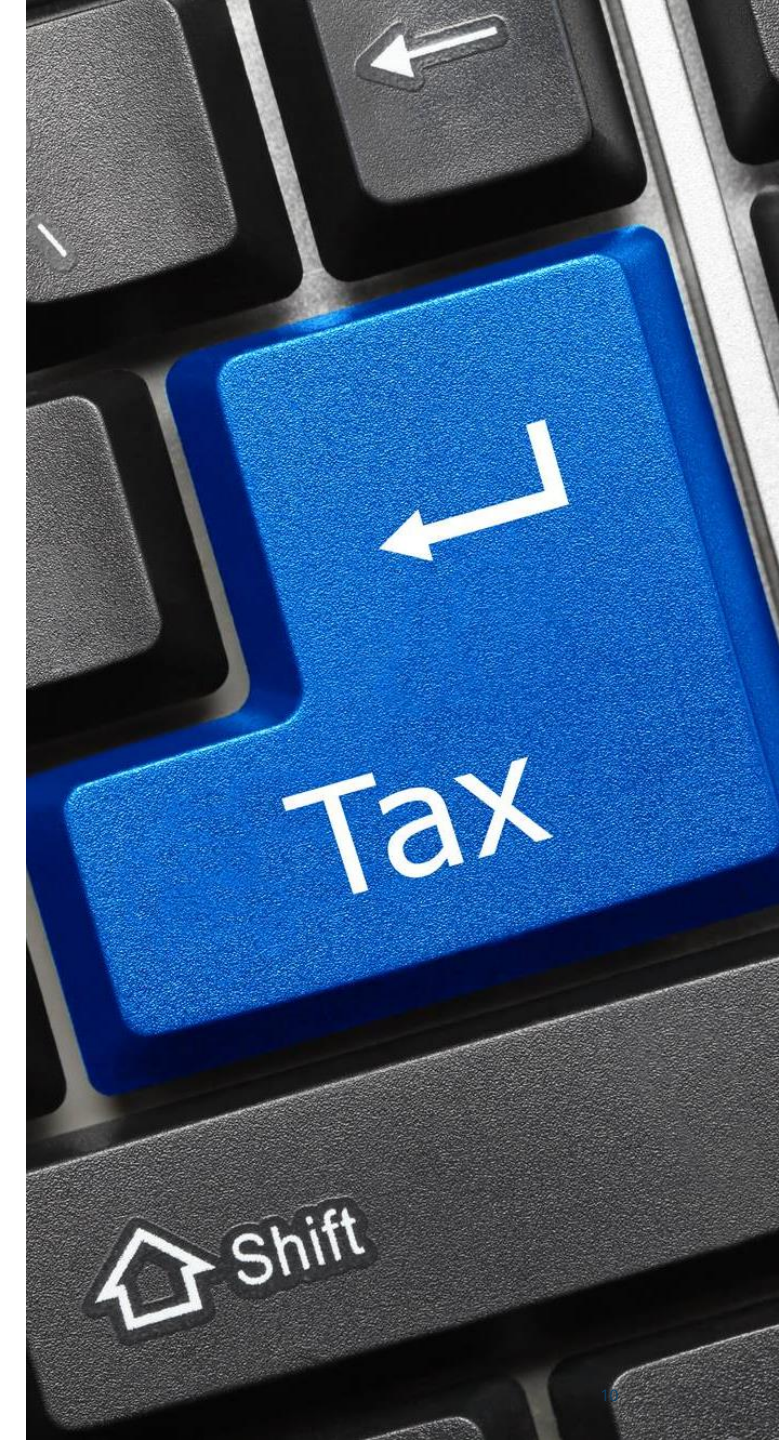

Utbytte – cash flow

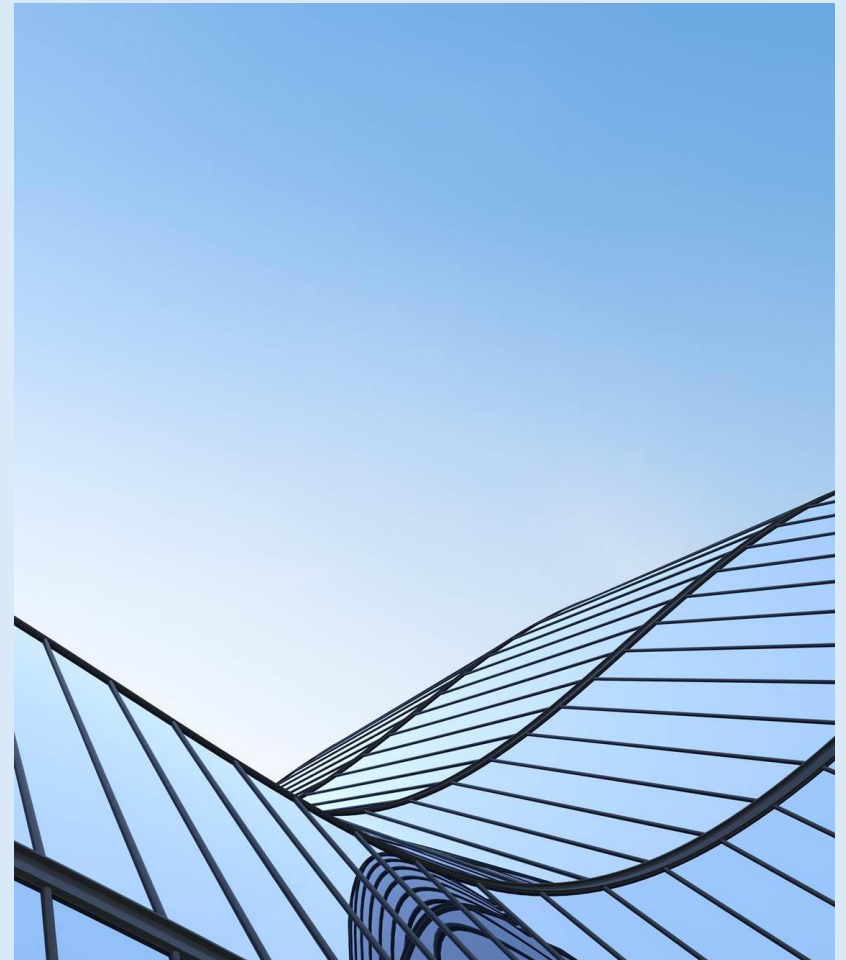
Avgjørende å definere forretningsmodellen til det lokale selskapet

Hvor skal profitten tas ut - hjemme eller ute?

- **Armlengde-prinsippet** gir et utgangspunkt – likevel noe skjønn
- Definer hva det lokale selskapet skal **betale for morselskapets leveranser** og hvilke **priser** det lokale selskapet skal ta
- Bli enige om hvordan den lokale partnere skal få **avkastning på investeringen**:
  - Løpende utbytter?
  - Exit i fremtiden?
  - Bonuser/lønn/andre incentiver?
- **Kvalitetssikre kapitalflyten** hjem til Norge:
  - Kildeskatt
  - Skatt på utbytte
  - Restriksjoner på kapital ut av landet
  - Skatteoptimal struktur

Exit-reguleringer

Hvis samarbeidet skjærer seg

- **Rett til avvikling**
- **Drag along** (medsalgsplikt) hvis salg av det lokale selskapet
  - Gjerne kombinert med tag-along (medsalgsrett) for den lokale eieren
- **Forkjøpsrett** hvis aksjer selges
- Vurder om det skal gjelde en **lock-up**
  - Dersom aksjene ikke skal være omsettelige
- **Kjøpsopsjon** ved vesentlig mislighold av aksjonæravtalen
- **Regulere salg** av det norske morselskapet
  - Rett til å kjøpe ut den lokale partneren til en definert pris

Good leaver/bad leaver

Retten til aksjene må følge ansettelsen

Ta alltid med rett til å kjøpe aksjene om vedkommende slutter i det lokale selskapet

Good leaver

Ansettelsesforholdet avsluttes som følge av **forhold man ikke har kontroll over:**

- Alvorlig sykdom
- Død
- Pensjon
- Nedbemanning
- Blir sagt opp uten tilstrekkelig grunn

Bad leaver

Ansettelsesforholdet avsluttes som følge av **forhold man har kontroll over:**

- Frivillig oppsigelse
- Sagt opp eller avskjediget som følge av saklig grunn eller egne forhold

Vanlig å kombinere aksje-innehav i lokalt selskap med regler om at aksjene må selges til laveste av kostpris og markedspris om man slutter innenfor en tidsperiode; etter utløpet av perioden er aksjene "opptjent" og kan ikke kjøpes tilbake til annet enn markedspris.

Compliance-huskeliste til aksjonæravtalen

Mekanismer

som gjør at selskapet i Norge kan komme seg ut av samarbeidet og aksjonæravtalen om det dukker opp forhold som gjør at man står i fare for å bryte loven eller at omdømmet er i fare

- Audit-klausuler/compliance-klausuler
- Anti-korrupsjon
- Anti-hvitvask/terrorfinansiering
- Interessekonflikter
- Bestemmelser om rapportering, åpenhet
- Egen regulering av mellommannens myndighetskontakt

Takk for oppmerksomheten!

thommessen.no
Oslo • Bergen • Stavanger • London

Thomas Abrahamsen

PARTNER // ADVOKAT
Stavanger
M +47 97 18 78 10
E tab@thommessen.no